

Vissa åtgärder för omstrukturering av kommunala bostadsföretag

Sammanfattning

Utskottet föreslår med utnyttjande av sin initiativrätt att regeringen skall bemyndigas att under 2003 dels bilda ett eller flera bolag med uppgift att äga och förvalta eller avveckla bostadsföretag och fastigheter som övertas från kommuner, dels skjuta till aktiekapital m.m. med medel från anslaget för omstrukturering av kommunala bostadsbolag. Bakgrunden till utskottets initiativ är att det bemyndigande med denna innebörd som riksdagen lämnat för 2002 inte hunnit utnyttjas.

Till betänkandet har fogats en reservation (m, fp, kd, c) vari yrkas avslag på utskottets förslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	5
Reservation.....	7
Vissa åtgärder för omstrukturering av kommunala bostadsföretag (m, fp, kd, c)	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Vissa åtgärder för omstrukturering av kommunala bostadsföretag

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003 vidta de åtgärder i fråga om omstrukturering av kommunala bostadsföretag som utskottet förordar.

Reservation (m, fp, kd, c)

Stockholm den 20 maj 2003

På bostadsutskottets vägnar

Göran Hägglund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Göran Hägglund (kd), Owe Hellberg (v), Anders Ygeman (s), Lilian Virgin (s), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Nina Lundström (fp), Hans Unander (s), Maria Öberg (s), Margareta Pålsson (m), Ingela Thalén (s), Lars Tysklind (fp), Rigmor Stenmark (c), Gunnar Sandberg (s), Peter Danielsson (m), Sten Lundström (v), Helena Hillar Rosenqvist (mp) och Leif Jakobsson (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Bostadsutskottet har på förslag av företrädarna i utskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet beslutat att med användande av sin initiativrätt enligt 3 kap. 7 § riksdagsordningen lägga fram ett förslag som innebär att regeringen skall bemyndigas att, som ett led i arbetet med omstruktureringen av kommunala bostadsföretag, bilda ett eller flera bolag. Bakgrunden till utskottets initiativ är att det bemyndigande med denna innebörd som regeringen gavs 2002 endast avsåg detta år. Igångsättningen och finansieringen av verksamheten blev dock försenad, och något bolag bildades därför inte under 2002. En förutsättning för att den avsedda bolagsbildningen nu skall kunna komma till stånd är därför att regeringen ges ett nytt bemyndigande.

Bakgrund

Riksdagen fattade våren 2002 beslut om fortsatt stöd till omstrukturering av kommunala bostadsföretag (prop. 2001/02:58, bet. 2001/02:BoU4). För ändamålet inrättades samma år Statens bostadsnämnd. För att verksamheten med omstrukturering av kommunala bostadsföretag skall kunna bedrivas på det sätt som avsetts begärde regeringen våren 2002 (prop. 2001/02:100) riksdagens bemyndigande att vidta vissa åtgärder. Riksdagen biföll också regeringens förslag (bet. 2001/02:FiU21, ytr. 2001/02:BoU5y). Beslutet innebar bl.a. att regeringen bemyndigades att under 2002 bilda ett eller flera bolag med uppgift att äga och förvalta eller avveckla bostadsföretag och fastigheter som övertas från kommuner. Det innebar dessutom en rätt att skjuta till aktiekapital m.m. med medel från anslaget för omstrukturering av kommunala bostadsföretag.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bemyndiga regeringen att under 2003 dels bilda ett eller flera bolag med uppgift att äga och förvalta eller avveckla bostadsföretag och fastigheter som övertas från kommuner, dels skjuta till aktiekapital m.m. med medel från anslaget 31:14 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag. *Jämför reservationen (m, fp, kd, c).*

Behovet av att vidta åtgärder av olika slag och omfattning för att underlätta omstruktureringen av vissa kommunala bostadsföretag är både välkänt och väldokumenterat. Det är också mot den bakgrunden som Statens bostadsnämnd har inrättats och ett särskilt anslag för omstruktureringsinsatser har skapats. Dessa grundläggande inslag i verksamheten har dessutom kompletterats med bemyndiganden till regeringen som ger utrymme för att sätta in ett flertal olika åtgärder – allt i avsikt att vid en omstrukturering ge förutsättningar för en anpassning till lokala behov och förhållanden.

När regeringen våren 2002 (prop. 2001/02:100) begärde riksdagens bemyndigande bl.a. för att under 2002 bilda ett eller flera bolag var det en del i strävandena att ge utrymme för ytterligare omstruktureringsinsatser. Det var också mot den bakgrunden som riksdagen (bet. 2001/02:FiU21, ytr. 2001/02:BoU5y) gav regeringen det begärda bemyndigandet. I detta sammanhang godkände riksdagen dessutom att det bolag som har till uppgift att utveckla försvarsfastigheter – Vasallen AB – även skall få förvärva och utveckla kommunala bostadsfastigheter för omvandling till företagslokaler eller andra lämpliga ändamål. Bolaget avser nu att bilda ett särskilt dotterbolag för detta ändamål. Däremot har inte något bolag bildats med stöd av riksdagens bemyndigande att använda medel från anslaget till omstruktureringsinsatser. En sådan bolagsbildning förutsätter därför ett nytt bemyndigande från riksdagen.

Det förhållandet att något särskilt bolag ännu inte har hunnit bildas innebär inte att behovet av ett eller flera bolag inte längre skulle föreligga. En förutsättning för att statens insatser skall kunna anpassas till de behov och till de förutsättningar som föreligger i varje enskilt fall är att ett brett spektrum av åtgärder står till förfogande. Det innebär att även möjligheten att agera genom ett eller flera särskilt bildade bolag måste stå till buds. Statsrådet Lövdén har också i en interpellationsdebatt den 29 april i år givit uttryck för behovet av en bolagsbildning.

Sammantaget leder det nu anförda utskottet till slutsatsen att behovet av att bilda ett eller flera bolag med uppgift att äga och förvalta eller avveckla bostadsföretag och fastigheter som övertas från kommuner kvarstår oförändrat. Enligt utskottets mening bör regeringen därför bemyndigas att under 2003

Fel! Okänt namn på dokumentegenskap.:Fel! Okänt namn på dokumentegenskap.Fel! Okänt namn på dokumentegenskap. UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

bilda ett eller flera sådana bolag och att skjuta till aktiekapital m.m. med medel från anslaget 31:14 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstagande har föranlett följande reservation.

Vissa åtgärder för omstrukturering av kommunala bostadsföretag (m, fp, kd, c)

av Göran Hägglund (kd), Marietta de Pourbaix-Lundin (m), Nina Lundström (fp), Margareta Pålsson (m), Lars Tysklind (fp), Rigmor Stenmark (c) och Peter Danielsson (m).

Ställningstagande

Många kommuner har i dag problem med sina kommunala bostadsföretag. Regeringens och stödpartiernas lösning på denna situation är statliga ingripanden som urholkar det kommunala självstyret. Exempelen på detta är många. Genom stopplagstiftningen har kommunerna hindrats från att disponera över sina bostäder på det sätt som de finner bäst. Genom att inrätta en statlig myndighet kan staten i detalj styra hur kommunerna handhar situationen. Därutöver vill utskottet nu ge regeringen möjlighet att bilda ett eller flera bolag som skall ha till uppgift att äga och förvalta eller avveckla bostadsföretag och fastigheter som övertas från kommuner. Det är enligt vår mening helt fel väg att gå. Problemen i de kommunala bostadsföretagen löses i stället bäst genom att kommunerna får en ökad frihet att själva bestämma över sina företag. Vi har mot den bakgrunden bl.a. motsatt oss införandet av stopplagen, bildandet av Statens bostadsnämnd och inrättandet av anslaget för omstrukturering av kommunala bostadsföretag i dess nuvarande form. Till grund för våra ställningstaganden ligger den principiella inställningen att statliga insatser av det slag som det här är fråga om inte löser de problem som trots allt finns i många kommuner. Vad som fordras är inte ytterligare statliga ingrepp och regleringar utan en ökad frihet för kommunerna att med utgångspunkt i situationen på orten finna lösningar som är lokalt förankrade och därmed också långsiktigt hållbara. Det kommunala självstyret måste helt enkelt återupprättas. Utskottets förslag om att statsmakternas möjligheter att ingripa på kommunernas bekostnad skall utökas ytterligare genom ett eller flera statliga bolag bör därför avvisas.

För att skapa förutsättningar för den kommunala frihet och den lokala anpassning som vi förespråkar måste andra och mer effektiva åtgärder sättas in. Vad som erfordras är kort uttryckt en ny bostadspolitik där kommunerna ges en reell möjlighet att ta det ansvar för sitt bostadsbestånd som åligger dem. Vi har också i våra respektive bostadspolitiska motioner från allmänna motions-tiden 2002 lagt fram förslag med denna inriktning.

Med hänvisning till det nu anförda yrkar vi avslag på utskottets förslag.